



احکام عزاداری

30 / شهریور / 1396

س1. آیا جایز است در ایام محرم از افراد خیر اموالی را جمع آوری کرد و با تقسیم آن‌ها به سهم‌های مختلف، قسمتی را به قاری قرآن و مرثیه‌خوان و سخنران داد و باقی‌مانده را برای برگزاری مجالس مصرف کرد؟

ج. اگر با رضایت و موافقت صاحبان اموال باشد، اشکال ندارد.

س2. آیا می‌شود «اضافه‌خرج» مراسم فاطمیه را در محرم خرج کرد؟

ج. اگر نذر خاص نشده باشد که در مراسم فاطمیه مصرف شود و یا خلاف نظر اهدا کنندگان نباشد، اشکال ندارد.

س3. باقی‌مانده اموالی که به عنوان هزینه‌های مراسم عاشورای امام حسین (ع) جمع آوری می‌شود، در چه موردی باید خرج شود؟

ج. می‌توان اموال باقی‌مانده را با کسب اجازه اهداء کنندگان آن‌ها در امور خیریه مصرف کرد و یا آن‌ها را برای مصرف در مجالس عزاداری آینده نگه داشت.

س4. آیا می‌توان از اموال بیت المال برای مراسم عزاداری استفاده کرد؟

ج. بطور کلی این‌گونه امور تابع قوانین و مقررات اداره مربوطه می‌باشد و تخلف از آن جایز نیست؛ و اگر بر طبق قوانین و مقررات باشد، مانع ندارد.

س5. آیا سیاه پوش کردن مسجد و پوشیدن لباس مشکی در مراسم عزاداری کراهت دارد؟

ج. سیاهپوش کردن مساجد و پوشیدن لباس مشکی در ایام عزاداری خاندان عصمت و طهارت (علیهم السلام) به منظور تعظیم شعائر الهی و اظهار حزن و اندوه موجب ترتب ثواب الهی است در هر صورت کراهت پوشیدن لباس سیاه در غیر نماز ثابت نیست.

س6. آیا مالیدن گل به سر و صورت در ایام عزاداری اشکال دارد؟

ج. اگر به نحو متعارف و به گونه‌ای باشد که از نظر عرفی از مظاهر حزن و اندوه در عزاداری محسوب شود، اشکال ندارد.

س7. از ساختمان حسینیه صدای قرائت قرآن و مجالس حسینی بسیار بلند پخش می‌شود به طوری که صدای آن از بیرون شهر هم شنیده می‌شود و این امر منجر به سلب آسایش همسایگان شده است و مسئولین و سخنرانان حسینیه اصرار به ادامه آن دارند، این عمل چه حکمی دارد؟

ج. اگرچه اقامه مراسم و شعائر دینی در زمان‌های مناسب در حسینیه از بهترین کارها و جزو مستحبات مؤکد می‌باشد، ولی واجب است برگزارکنندگان مراسم و عزاداران تا حد امکان از ادبیت و ایجاد مزاحمت برای همسایگان بپرهیزند هرچند با کم کردن صدای بلندگو و تغییر جهت آن به طرف داخل حسینیه باشد.

س8. در حسینیه‌ها و مساجد بیشتر مناطق به خصوص روستاها مراسم شبیه خوانی به اعتبار این‌که از سنت‌های قدیمی است برگزار می‌شود که گاهی اثر مثبتی در نفوس مردم دارد، این مراسم چه حکمی دارند؟

ج. اگر مراسم شبیه خوانی مشتمل بر امور دروغ و باطل نباشند و مستلزم مفسده هم نباشند و با توجه به مقتضیات زمان باعث وهن مذهب حق هم نشوند، اشکال ندارند، ولی در عین حال بهتر است که به جای آن‌ها، مجالس وعظ و ارشاد و ذکر مصائب حسینی و مرثیه‌خوانی برپا



شود.

9. در بعضی از هیأت‌های مذهبی مصیبت‌هایی خوانده می‌شود که مستند به مقتل معتبری نیست و از هیچ عالم یا مرجعی هم شنیده نشده است و هنگامی که از خواننده مصیبت از منبع آن سؤال می‌شود، پاسخ می‌دهند که اهل بیت (علیهم‌السلام) این‌گونه به ما فهمانده‌اند و یا ما را راهنمایی کرده‌اند و واقعه کربلا فقط در مقاتل نیست و منبع آن هم فقط گفته‌های علما نمی‌باشد بلکه گاهی بعضی از امور برای مداح یا خطیب حسینی از راه الهام و مکاشفه مکشوف می‌شود، سؤال من این است که آیا نقل وقایع از این طریق صحیح است یا خیر؟ و در صورتی که صحیح نباشد، تکلیف شنوندگان چیست؟

ج. نقل مطالب به صورت مزبور بدون این‌که مستند به روایتی باشد و یا در تاریخ ثابت شده باشد، وجه شرعی ندارد مگر آن‌که نقل آن به عنوان بیان حال به حسب برداشت متکلم بوده و علم به خلاف بودن آن، نداشته باشد و تکلیف شنوندگان نهی از منکر است به شرطی که موضوع و شرایط آن نزد آنان ثابت شده باشد.

10. آیا خواندن زن در مجالس عزاداری با علم او به این‌که مردان نامحرم صدای او را می‌شنوند جایز است؟

ج. اگر خوف مفسده باشد باید از آن اجتناب شود.

11. شنیدن صدای گریه و شیون نامحرم که در عزای اهل بیت علیهم‌السلام است (باتوجه به کنار هم بودن قسمت زنانه و مردانه هیئت) برای مردان چه حکمی دارد؟

ج. در صورتی که مفسده ای نداشته باشد، فی نفسه اشکال ندارد.

12. برهنه شدن در سینه زنی به شرط اینکه نامحرم نباشد اشکال دارد؟

ج. شایسته است عزاداری به شیوه مرسوم و سنتی - که با لباس انجام می‌گرفته - برگزار گردد.

13. آیا لطمه زدن به بدن در عزاداری‌ها جایز است؟

ج. لطمه زدن در عزاداری اگر ضرر قابل توجهی بر بدن داشته باشد و یا موجب وهن مذهب یا مؤمنین یا مراسم عزاداری معصومین (علیهم‌السلام) باشد، جایز نیست و در هر حال بهتر است مؤمنین مراعات شؤون عزاداری معصومین (علیهم‌السلام) بویژه سید و سالار شهیدان اباعبدالله الحسین (علیه‌السلام) را بنمایند.

14. هروله کردن و گفتن ذکر ائمه بصورت تند و پشت سر هم (شور) جایز است؟

ج. اگر موجب وهن مذهب یا مراسم عزاداری معصومین «علیهم‌السلام» نباشد فی نفسه اشکال ندارد.

15. آیا استفاده از برخی از الفاظ مانند من سگ حسینم در عزاداری اشکال دارد؟

ج. گفتن این الفاظ شایسته نیست و در هر حال بهتر است مؤمنین مراعات شؤون عزاداری معصومین «علیهم‌السلام» بویژه سید و سالار شهیدان اباعبدالله الحسین «علیه‌السلام» را بنمایند.

16. استفاده از آلات موسیقی مانند اُرگ (از آلات موسیقی و شبیه پیانو است) و سنج و غیر آن‌ها در مراسم عزاداری چه حکمی دارد؟

ج. استفاده از آلات موسیقی، مناسب با عزاداری سالار شهیدان نیست و شایسته است مراسم عزاداری به همان صورت متعارفی که از قدیم متداول بوده برگزار شود.

17. اگر بعضی از واجبات از مکلف به سبب شرکت در مجالس عزاداری فوت شود مثلاً نماز صبح قضا شود، آیا بهتر است بعد از این در این مجالس شرکت نکند یا این‌که عدم شرکت او باعث دوری از اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌شود؟

ج. بدیهی است که نماز واجب، مقدم بر فضیلت شرکت در مجالس عزاداری اهل بیت (علیهم‌السلام) است و ترک نماز و فوت شدن آن به بهانه شرکت در عزاداری (علیهم‌السلام) جایز نیست شرکت در عزاداری به‌گونه‌ای که مزاحم نماز نباشد ممکن و از مستحبات مؤکد است.



س18. نظر شریف حضرت عالی نسبت به ادامه حرکت دسته های عزاداری در شب های محرم تا نصف شب همراه با استفاده از طبل و نی چیست؟

ج. به راه انداختن دسته های عزاداری برای سیدالشهدا و اصحاب او (علیهم السلام) و شرکت در امثال این مراسم امر بسیار پسندیده و مطلوبی است و از بزرگترین اعمالی است که انسان را به خداوند نزدیک می کند، ولی باید از هر عملی که باعث اذیت دیگران می شود و یا فی نفسه از نظر شرعی حرام است، پرهیز کرد.

س19. آیا جایز است زنان با حفظ حجاب و پوشیدن لباس خاصی که بدن آنان را بیوشاند، در دسته های سینه زنی و زنجیرزنی شرکت کنند؟ ج. شرکت زنان در دسته های سینه زنی و زنجیر زنی شایسته نیست.

س20. اگر انسان در زیارتگاه های ائمه (علیهم السلام) خود را به زمین بیندازد و همانند بعضی از مردم که صورت و سینه خود را بر زمین می مالند تا از آن خون جاری شود و به همان حالت وارد حرم می شوند، عمل کند چه حکمی دارد؟

ج. این اعمال که به عنوان اظهار حزن و عزاداری ستی و محبت ائمه (علیهم السلام) محسوب نمی شوند از نظر شرعی اعتباری ندارند، بلکه اگر منجر به ضرر بدنی قابل توجه و یا وهن مذهب شوند، جایز نیست.

س21. استفاده از علم در مراسم عزاداری سیدالشهدا (ع) با قراردادن آن در مجلس عزا یا حمل آن در دسته عزاداری چه حکمی دارد؟ ج. فی نفسه اشکال ندارد ولی نباید این امور جزء دین شمرده شوند.

س22. استفاده از طبل و سنج و شیپور در مجالس و دسته های عزاداری چه حکمی دارد؟

ج. استفاده از شیپور و طبل و سنج به نحو متعارف اشکال ندارد، ولی نباید به گونه ای استفاده شود که موجب اذیت دیگران شود.

س23. زنجیرزدن به بدن همان گونه که بعضی از مسلمانان انجام می دهند، چه حکمی دارد؟

ج. اگر به نحو متعارف و به گونه ای باشد که از نظر عرفی از مظاهر حزن و اندوه در عزاداری محسوب شود اشکال ندارد.

س24. خرید و فروش در روزهای تاسوعا و عاشورا چه حکمی دارد؟

ج. فی نفسه حرام نیست، لکن شایسته است شخص به عزاداری اشتغال داشته باشد و خود را از ثواب بزرگ محروم نسازد.

س25. در روز عاشورا مراسمی مانند زنجیرهایی که دارای تیغ و پابرهنه وارد آتش و ذغال روشن شدن برگزار می شود که علاوه بر این که باعث بدنام شدن مذهب شیعه اثنی عشری در انظار علما و پیروان مذاهب اسلامی و مردم جهان می شود، ضررهای جسمی و روحی هم به این اشخاص وارد می کند و همچنین موجب توهین به مذهب می گردد، نظر شریف حضرت عالی در این باره چیست؟

ج. هر کاری که برای انسان ضرر داشته و یا باعث وهن دین و مذهب گردد حرام است و مؤمنین باید از آن اجتناب کنند و مخفی نیست که بیشتر این امور باعث بدنامی و وهن مذهب اهل بیت (علیهم السلام) می شود و این از بزرگترین ضررها و خسارت هاست.

س26. معیار شرعی ضرر اعم از جسمی یا روحی چیست؟

ج. معیار، ضرری است که در نظر عرف، قابل توجه و معتنابه باشد.